

Όνοματεπώνυμο: .....
Μάθημα: .....
Ύλη: .....
Επιμέλεια διαγωνίσματος: .....
Αξιολόγηση : .....

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Διδανγμένο κείμενο

Πλάτωνος, Πρωταγόρας 322-323Α

Ἐρωτᾷ οὖν Ἑρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις· "Πότερον ὡς αἱ τέχνηαι
νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας νείμω; Νενέμηνται δὲ ὧδε· εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἰκανὸς ἰδιώταις,
καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ· καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω;"
"Ἐπὶ πάντας," ἔφη ὁ Ζεὺς, "καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν
μετέχοιεν ὡσπερ ἄλλων τεχνῶν· καὶ νόμον γε θεὸς παρ' ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης
μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως." Οὕτω δὴ, ὦ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἱ τε ἄλλοι
καὶ Ἀθηναῖοι, ὅταν μὲν περὶ ἀρετῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς δημιουργικῆς, ὀλίγοι οἶονται
μετεῖναι συμβουλής, καὶ ἐὰν τις ἐκτὸς ὧν τῶν ὀλίγων συμβουλευῆ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ φῆς—
εἰκότως, ὡς ἐγὼ φημι—ὅταν δὲ εἰς συμβουλήν πολιτικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἦν δεῖ διὰ δικαιοσύνης
πᾶσαν ἰέναι καὶ σωφροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ προσῆκον ταύτης γε
μετέχειν τῆς ἀρετῆς ἢ μὴ εἶναι πόλεις. Αὕτη, ὦ Σώκρατες, τοῦτου αἰτία.

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε το απόσπασμα: « **Νενέμηνται δὲ ὧδε'... ἢ μὴ εἶναι πόλεις** ».

Μονάδες 10

B. Να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα:

B1. Ο Δίας δίνει αυστηρή εντολή στον Ερμή να μοιράσει σε όλους τους ανθρώπους την πολιτική τέχνη. Από την άλλη, θεσπίζει νόμο για τη θανάτωση όποιου δεν τη διαθέτει. Να άρετε αυτήν την αντίφαση.

Μονάδες 15

B2. Να καταστήσετε κατανοητό το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει ο Πρωταγόρας μετά την ολοκλήρωση του μύθου, συγκρίνοντάς το με τα προηγούμενα λόγια του Σωκράτη στο ακόλουθο μεταφρασμένο χωρίο:

Πλάτωνος, Πρωταγόρας 319

« Αλλά το σωστό εκ μέρους μου είναι να πω για ποιο λόγο νομίζω πως δεν πρόκειται για κάτι που διδάσκεται και γιατί δεν μπορούν οι άνθρωποι να το μεταδώσουν σε άλλους ανθρώπους. Εγώ λοιπόν θεωρώ, όπως και οι άλλοι Έλληνες, πως οι Αθηναίοι είναι σοφοί. Και βλέπω ότι, όποτε συγκεντρωνόμαστε στην εκκλησία του δήμου, όταν η πόλη πρόκειται να εκτελέσει κάποιο έργο οικοδομικό, καλούμε τους οικοδόμους ως συμβούλους στην οικοδομία, κι όταν πάλι πρόκειται για ναυπηγικό έργο, καλούμε τους ναυπηγούς, και με τον ίδιο τρόπο πράττουμε όταν πρόκειται για όλα τα αντίστοιχα έργα, για όσα δηλαδή θεωρείται πως είναι διδακτά και μπορεί κάποιος να τα μάθει με κατάλληλα μαθήματα. Εάν επιχειρήσει δε κάποιος άλλος να δώσει τη συμβουλή του στον δήμο, κάποιος που οι άνθρωποι δεν τον θεωρούν τεχνίτη σχετικό, η συνέλευση δεν τον αποδέχεται, ακόμα κι αν είναι και ωραίος και πλούσιος και από μεγάλη οικογένεια. Αντίθετα, τον κοροϊδεύουν και του φωνάζουν, μέχρι αυτός που τόλμησε να μιλήσει να φύγει μόνος του τρομοκρατημένος ή μέχρι να τον σύρουν οι τοξότες και να τον βγάλουν σηκωτό, με διαταγή των πρυτάνεων. Για τα θέματα λοιπόν που θεωρούν [οι Αθηναίοι] ότι εξαρτώνται από κάποια συγκεκριμένη τεχνογνωσία, έτσι ενεργούν. Όταν όμως πρέπει να αποφασιστεί κάποιο ζήτημα που αφορά τη διοίκηση της πόλεως, σηκώνεται και δίνει τις συμβουλές του γι' αυτό εξίσου και ο οικοδόμος, και ο σιδηράς, και ο έμπορος ή ο ναυτικός, και ο πλούσιος, και ο φτωχός, και αυτός που είναι από μεγάλο γένος, και αυτός που δεν είναι από κάποια γενιά σπουδαία. Και κανένας δεν τους ψέγει γι' αυτό, όπως τους

προηγούμενους: γιατί εσύ, χωρίς να έχεις διδαχτεί από πουθενά αυτό το πράγμα και χωρίς να έχεις δάσκαλο σ' αυτό το θέμα, θέλεις τώρα

να δώσεις και συμβουλές. Άρα, είναι προφανές πως δεν θεωρούν ότι το πράγμα αυτό είναι κάτι που διδάσκεται».

Μονάδες15

B3. Πώς παρουσιάζει ο Πλάτωνας στο συγκεκριμένο διάλογο τους σοφιστές Πρόδοκο, Ιππία και Πρωταγόρα;

B4. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα σύμφωνα με τις υποδείξεις:

Ομόρριζες λέξεις πρωτοτύπου	Ομόρριζο θηλυκό ουσιαστικό στη ν.ε (απλό ή σύνθετο)	Ομόρριζο αρσενικό επίθετο ν.ε (απλό ή σύνθετο)
δοίη		
		θεματικός
τεχνών		
	προέλευση	
φής		

Μονάδες10

**ΚΑΛΗ
ΕΠΙΤΥΧΙΑ!**

Καινοτόμος Μάθηση